

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Financování základních škol

Funding of Primary Schools

Student: Michaela Drozdová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Drozdová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Financování základních škol**
Funding of Primary Schools

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Obecná charakteristika školství
 3. Financování základního školství
 4. Analýza hospodaření základní školy
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

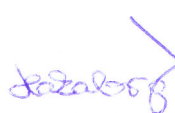
- PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 310 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
VALENTA, J. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 4. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 798 s. ISBN 978-80-7263-530-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.“

V Ostravě dne 3. 5. 2010

.....
Drozdová Michaela

Poděkování

Děkuji vedoucí své bakalářské práce Ing. Alžbětě Urbancové, Ph.D. za pozornost, kterou věnovala mé práci, za odbornou pomoc při vypracování této bakalářské práce a za ochotu při konzultacích. Dále vyslovuji poděkování Mgr. Zbyňkovi Šostému řediteli Základní školy národního umělce Petra Bezruče ve Frýdku – Místku za poskytnutí potřebných informací a podkladových údajů.

Obsah

1. Úvod	1
2. Obecná charakteristika školství	3
2.1. Zřizovatelé základních škol	3
2.2. Právní formy škol a školských zařízení	4
2.2.1. Příspěvková organizace	4
2.2.1.1. Státní příspěvková organizace	5
2.2.1.2. Příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem	7
2.2.2. Školská právnická osoba.....	11
2.3. Typy základních škol.....	12
3. Financování základního školství	14
3.1. Finanční toky	14
3.1.1. Finanční normativy	16
3.1.1.1. Republikové normativy	16
3.1.1.2. Krajské normativy v Moravskoslezském kraji	18
3.1. Příspěvek na provoz	21
3.2. Příspěvek na školství	21
3.3. Dotační programy	22
3.4. Doplňková činnost PO územních samosprávných celků	23
4. Analýza hospodaření základní školy	24
4.1. Historie základní školy	25
4.2. Analýza hospodaření za rok 2006	26
4.3. Analýza hospodaření za rok 2007	31
4.4. Analýza hospodaření za rok 2008	35
4.5. Shrnutí hospodaření základní školy	41
5. Závěr	43
Seznam použité literatury.....	45

Seznam použitých zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

1. Úvod

„V souladu s všeobecnou deklarací a mezinárodními pakty o lidských právech, Evropskou chartou lidských práv, Úmluvou o právech dítěte, Ústavou české republiky a Listinou základních práv a svobod se Česká republika ztotožňuje s pojetím, které považuje vzdělání za jedno ze základních lidských práv poskytovaných všem lidským bytostem bez rozdílu a vyhláší je za nezcizitelnou a univerzální lidskou hodnotu.“¹

V posledních padesáti letech je naše, evropská i světová společnost provázena zvláště rozsáhlými a hlubokými změnami. Tyto přeměny stále neustávají, naopak se zvětšuje a prohlubuje jejich rozsah a zrychluje se jejich tempo. Jsou založeny především na rozvoji vědy a techniky a na růstu ekonomiky, postihují ovšem všechny oblasti života společnosti a kladou stále větší nároky na jejich členy, na jejich přípravu a vybavenost. Úroveň vzdělání, kvalita i výkonnost vzdělávacího systému se staly rozhodujícím faktorem dalšího rozvoje společnosti i ekonomiky.

V dnešní době je základní vzdělávání jedinou vzdělávací etapou, které se povinně účastní každé dítě v České republice. Základní vzdělávání je rozděleno na 1. a 2. stupeň. Každý tento stupeň má své specifické vzdělávací cíle, odlišné metody a formy práce. První stupeň je tvořen třídami prvního až pátého ročníku a druhý stupeň třídami šestého až devátého ročníku. Tato etapa vytváří základ pro celoživotní vzdělání u celé naší populace. Povinná školní docházka je hlavním obdobím, kdy děti získávají zkušenost ze sociálních vztahů svých vrstevníků.

Cílem této bakalářské práce je specifikovat jednotlivé právní formy škol, financování škol a zhodnotit hospodaření základní školy. Pro zjištění hospodaření byla vybrána Základní škola národního umělce Petra Bezruče ve Frýdku – Místku.

Druhá kapitola této práce je zaměřena především na zřizovatele základních škol. Které orgány státní správy mají v kompetenci zřizovat základní školy, jakou právní formu mohou mít, zřízení a zrušení těchto organizací, které fondy musí zřizovat a povinně je doplňovat.

Ve třetí kapitole jsou popsány jednotlivé toky peněžních prostředků. Financování školství je vícezdrojové, školám plynou prostředky ve formě dotací od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, od zřizovatele, z Evropských fondů na základě vyhlášených programů nebo z doplňkové činnosti dané školy.

¹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Národní program rozvoje vzdělání v České republice: Bílá kniha*. Praha. Tauris, 2001, s. 14

Čtvrtá kapitola je pojata spíše prakticky a zabývá se analýzou hospodaření konkrétní příspěvkové organizace. Pomocí této analýzy, která se zabývá tříletým obdobím, a to od roku 2006 do roku 2008 bude prokázáno, jakého výsledku hospodaření organizace ke konci účetního období dosahuje. Zda vynakládá prostředky, které jsou organizaci přiděleny účelně a hospodárně. Na konci kapitoly je hospodaření této příspěvkové organizace shrnuto.

2. Obecná charakteristika školství

Školství a jeho koncepce je součástí vzdělávací politiky každého státu. Každý stát se snaží dbát na stav svého školství, neboť úroveň škol má podstatný vliv na hospodářský, kulturní a sociální rozvoj dané země. Vzdělávání působí skoro jako pozitivní externalita, každý z nás má z něj prospěch. Vzdělaní lidé jsou totiž předpokladem pro:

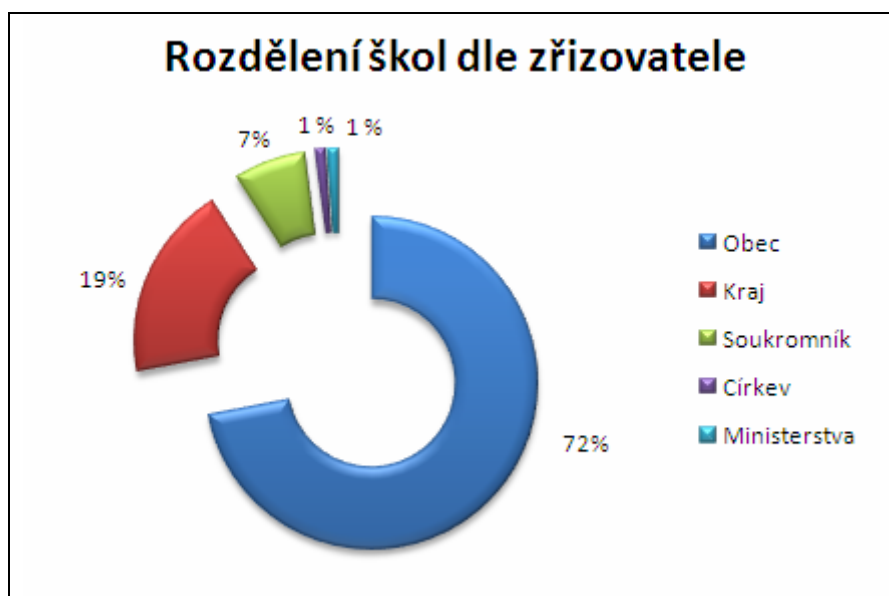
- další hospodářský vývoj,
- lehčí flexibilitu na stále se měnící poměry na trhu práce,
- snadnější zvládání nových a složitějších technologií v národním hospodářství,
- zajištění výroby kvalitnějších statků všeho druhu.

2.1. Zřizovatelé základních škol

Základní školy a školská zařízení mohou zřizovat:

- obce,
- dobrovolné svazky obcí,
- kraje,
- ministerstva (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo obrany; Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti),
- náboženské společnosti a církve,
- právnické a fyzické osoby.

Graf č. 2.1 „Rozdělení škol podle zřizovatelů v Moravskoslezském kraji“

Zdroj: <http://student.kr-moravskoslezsky.cz/cz/skolstvi-kraje-v-reci-cisel/zrizovatele-skol/default.aspx>

Z grafu č. 2.1 vyplývá, že základní školy jsou nejvíce zřizovány obcemi a dobrovolnými svazky obcí, což je 72 %. Dále jsou pak zřizovány krajem, což je 19 %. Základní školy také zřizují fyzické a právnické osoby, ty v grafu tvoří 7 %, a také ministerstva a církve, obě v grafu zabírají po 1%.

2.2. Právní formy škol a školských zařízení

Školy a školská zařízení ve formě **příspěvkových organizací (PO)** mají v kompetenci zřizovat jen Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), kraje a územně samosprávné celky. Ostatní právnické a fyzické osoby, registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění zřizovat církevní školy, zřizují školy a školská zařízení jako **školské právnické osoby (ŠPO)**.

2.2.1. Příspěvková organizace

Příspěvková organizace může být zřízena, jak bylo výše zmíněno, státem (tedy MŠMT), krajem nebo územními samosprávnými celky.

2.2.1.1. Státní příspěvková organizace

Příspěvková organizace státní je upravována zákonem č. **218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů** (rozpočtová pravidla). Státní příspěvkovou organizaci zřizuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Příspěvkovou organizací státní může být např. logopedická základní škola, základní škola pro tělesně postižené, dětský domov, výchovný ústav a diagnostický ústav se základní školou, aj.

Hospodaření státní příspěvkové organizace

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu, s prostředky ze svých fondů, s dary od fyzických a právnických osob a s příspěvkem od zřizovatele.

Hospodaření PO se řídí jejím rozpočtem, který po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do státního rozpočtu musí být sestaven jako vyrovnaný. Rozpočet příspěvkové organizace může zahrnovat pouze náklady a výnosy, které souvisejí jen s jí poskytovanými službami a které jsou předmětem její hlavní činnosti.

Organizace musí plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a musí dodržovat stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, které má k dispozici, může používat jen k účelům, ke kterým jsou určeny, např. ke krytí nezbytně nutných potřeb a ke krytí opatření, které jsou nutné pro nerušený chod organizace.

Jestliže existuje předpoklad toho, že může být zhoršen rozpočtový hospodářský výsledek, je organizace povinna učinit takové opatření, které zajistí jeho vyrovnaní.

Pokud má organizace příjmy z prodeje nemovitého majetku, se kterým hospodaří, je povinna do 15 pracovních dnů po připsání částky na její účet, odvést tuto částku do státního rozpočtu. Toto se netýká příjmů z prodeje nemovitého majetku, který organizace získala darem nebo děděním.

Fondy státní příspěvkové organizace

Příspěvková organizace může rozdělovat do fondů svůj zlepšený hospodářský výsledek.

Organizace tvoří tyto fondy:

- rezervní fond (do tohoto fondu může přidělovat ze zlepšeného hospodářského výsledku bez omezení),
- fond reprodukce majetku (zde může přidělovat do výše 25 %),
- fond odměn (tady 80 % zlepšeného hospodářského výsledku, nejvýše však do výše 80 % limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy),
- fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP).

Rezervní fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb jsou podrobněji popsány u příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem.

Fond reprodukce majetku

Tento fond je vytvářen z odpisů majetku, z přídělů ze zlepšeného hospodářského výsledku, z výnosů z prodeje movitého hmotného a nehmotného majetku a z výnosů z prodeje nemovitého majetku, který organizace nabyla darováním od státu nebo jej zdědila.

Peněžní prostředky z fondu reprodukce majetku využívá na financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, dále jako doplňkového zdroje financování oprav a udržování dlouhodobého i krátkodobého hmotného a nehmotného majetku a na pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku. Zákon také umožňuje využít tohoto fondu k úhradě úvěrů.

2.2.1.2. Příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem

Příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem je upravena zákonem č. **250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.**

Vznik příspěvkové organizace

Zřizovatel vydá o jejím vzniku zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele; je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu,
- název, sídlo a její IČO,
- hlavní účel a předmět činnosti,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se předává PO do její správy k vlastnímu hospodářskému využití,
- okruhy doplňkové činnosti, které navazují na její hlavní účel; doplňkovou činnost zřizovatel povolí proto, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost však nesmí narušit plnění hlavních cílů organizace, pro kterou byla zřízena a musí být sledována odděleně.

Účetnictví příspěvkové organizace

Účetnictví příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem se do 31. 12. 2009 řídilo vyhláškou č. **505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.** Dnem 1. 1. 2010 však vstoupila v platnost vyhláška č. **410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.** Touto vyhláškou se výrazně změnil účtový rozvrh PO.

Velká změna v účtovém rozvrhu nastala u účtové třídy č. 9, která byla úplně zrušena a byla nahrazena účtovou třídou č. 4. Měnily se také názvy jednotlivých účtů.

901 – Fond dlouhodobého majetku
902 – Fond oběžných aktiv

Tyto účty byly převedeny
na účet
401 – Jmění účetní jednotky

Příspěvkové organizace, u nichž o tom rozhodne zřizovatel, mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, ostatní PO vedou účetnictví v plném rozsahu.

Hospodaření příspěvkové organizace

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a prostředky, které jí byly přiděleny od svého zřizovatele. Dále pak hospodaří s prostředky svých fondů a s peněžitými dary.

Velkou část peněžních prostředků, se kterými PO hospodaří, tvoří také dotace přímých nákladů na vzdělávání (mzdové prostředky, ostatní neinvestiční výdaje a investiční výdaje).

Příspěvková organizace vytváří tyto peněžní fondy:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond odměn,
- fond kulturních a sociálních potřeb.

Zůstatek na každém peněžním fondu se na konci účetního období převádí do následujícího účetního období.

Rezervní fond

Rezervní fond je tvořen pro dosažení lepšího výsledku hospodaření. Lepší výsledek hospodaření příspěvkové organizace je, když skutečné výnosy jejího hospodaření spolu s přijatým provozním příspěvkem převýší její skutečné provozní náklady. Peněžní dary mohou být dalším zdrojem rezervního fondu. Tento fond je využíván k dalšímu rozvoji činnosti příspěvkové organizace, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně, k úhradě ztráty za předchozí účetní období. Zřizovatel může souhlasit s tím, aby příspěvková organizace část svého rezervního fondu použila ke zvýšení svého investičního fondu.

Základní účetní operace v rezervním fondu jsou uvedeny v tabulce č. 2.1.

Tabulka č. 2.1 „Účtování rezervního fondu“

Č.	Text	MD	D
1.	Zúčtování nároku na příděl do rezervního fondu ze zlepšeného hospodářského výsledku	431	413
2.	Použití rezervního fondu na úhradu zhoršeného hospodářského výsledku (pokrytí ztráty)	413	432

413 – Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku

431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

432 – Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let

Investiční fond

Investiční fond je příspěvkovou organizací vytvářen k financování svých investičních potřeb. Zdrojem mohou být odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, investiční dotace od zřizovatele, investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného investičního majetku, dary a příspěvky od jiných subjektů, převody z rezervního fondu.

Investiční fond je využíván na:

- úhradu investičních úvěrů nebo půjček, se souhlasem zřizovatele,
- financování investičních výdajů, popř. investičních příspěvků,
- odvod do rozpočtu zřizovatele,
- posílení zdrojů určených k financování údržby a oprav nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele

Fond odměn

Fond odměn se vytváří ze zlepšeného výsledku hospodaření, a to do výše 80 %, nejvýše však do výše 80 % limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy. Z tohoto fondu se hradí případné překročení mzdových prostředků, které byly organizaci v daném kalendářním roce přiděleny a byly plně vyčerpány.

Příklady účtování a čerpání z fondu odměn jsou uvedeny v tabulce č. 2.2.

Tabulka č. 2.2 „Účtování ve fondu odměn“

Č.	Text	MD	D
1.	Zúčtování přídělu do fondu odměn ze zlepšeného hospodářského výsledku	431	411
2.	Čerpání fondu odměn na případné překročení prostředků na platy	411	648

411 – Fond odměn

431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

648 – Čerpání fondů

Fond kulturních a sociálních potřeb

„Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přídělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci.“² Tento fond je plněn zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provádí v rámci účetní závěrky. FKSP je vytvářen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen pro zaměstnance v pracovním poměru, důchodce, kteří při svém prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u dané příspěvkové organizace.

Základní účetní operace ve fondu FKSP jsou uvedeny v tabulce č. 2.3.

² Citace: SVOBODOVÁ, J. *Abeceda účetnictví pro územně samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. Olomouc. Anag, 2008, s. 246

Tabulka č. 2.3 „Účtování ve fondu kulturních a sociálních potřeb“

Č.	Text	MD	D
1.	Základní příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb	527	412
2.	Převod finančních prostředků z běžného účtu na účet fondu kulturních a sociálních potřeb	243	241
3.	Půjčka zaměstnanci z fondu kulturních a sociálních potřeb	335	243
4.	Úhrada půjčky zaměstnancem	243	335
5.	Úhrada rekreace zaměstnanci (příspěvek)	412	243

241 – Běžný účet

243 – Běžný účet FKSP

335 – Pohledávky za zaměstnanci

412 – Fond kulturních a sociálních potřeb

527 – Zákonné sociální náklady

2.2.2. Školská právnická osoba

Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Je to právnická osoba, která není založena za účelem zisku, ale její hlavní činností je poskytování vzdělání. Školskou právnickou osobu může založit i více zřizovatelů.

Založení a vznik školské právnické osoby

Je-li školská právnická osoba založena jedním zřizovatelem, sepisuje se zřizovací listina. Pokud je zřizovatelů více než jeden, sepisuje se zřizovací smlouva.

Zřizovací listina nebo smlouva musí obsahovat:

- název a sídlo školské právnické osoby,
- název, sídlo a identifikační číslo (IČO), jde-li o právnickou osobu, popřípadě jméno, příjmení, bydliště a datum narození, jde-li o fyzickou osobu,

- označení statutárního orgánu,
- předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti, zda je povolena,
- vymezení způsobu majetkového zajištění,
- vymezení doby, na kterou je školská právnická osoba zřízena.

Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob.

Zánik školské právnické osoby

Školská právnická osoba zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob. Tomuto datu předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace.

Orgány školské právnické osoby

Jestliže je ŠPO zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je orgánem ředitel. Jestliže je zřízena právnickou nebo fyzickou osobou jsou orgány ředitel a rada.

Účetnictví školské právnické osoby

Účetnictví školské právnické osoby se řídí vyhláškou č. **504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. ŠPO vede účetnictví v plném rozsahu.**

Hospodaření školské právnické osoby

Mezi příjmy patří zejména finanční prostředky ze státního rozpočtu a z rozpočtu územně samosprávných celků, příjmy z hlavní a doplňkové činnosti, finanční prostředky přijaté od zřizovatele, dary a dědictví.

2.3. Typy základních škol

Školy zřízené obcemi, kraji a ministerstvem

K 15. 3. 2010 bylo v České republice registrováno 4 052 základních škol zřízených obcemi, kraji a dále ministerstvy. Financování těchto škol je popsáno v kapitole č. 3.

Soukromé školy

Soukromé školy se řídí zákonem č. **306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením**, ten však byl podstatným způsobem změněn zákonem č. **562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona**. Aby soukromé školy mohly působit, musí být zařazeny do rejstříku škol. Financování není stejné jako u státních škol. Tyto školy dostávají od státu prostřednictvím krajského úřadu dotace a to podle typu školy.

Soukromých škol máme v České republice 79, z toho se 12 nachází na území Moravskoslezského kraje. Právní forma těchto škol je převážně společnost s ručením omezeným a obecně prospěšná společnost.

Církevní školy

Církevní školy a školská zařízení mohou zřizovat a rušit pouze ty církve a náboženské společnosti, které jsou státem uznávané a registrované u příslušného orgánu státní správy.

Financování je v zásadě stejné jako u škol státních.

V naší republice máme 40 základních škol zřízené církvemi a náboženskými společnostmi. Z tohoto počtu je v Moravskoslezském kraji 7 základních škol a ty byly založeny těmito církvemi:

Biskupství Ostravsko – opavské

- Základní škola svaté Zdislavy Kopřivnice
- Církevní základní škola svaté Ludmily v Hradci nad Moravicí
- Církevní základní škola a mateřská škola Přemysla Pittra v Ostravě

Diakonie ČCE

- Základní škola speciální Diakonie ČCE Ostrava

Slezská církev evangelická a.v

- Církevní základní škola, střední škola a mateřská škola
- Církevní základní škola a mateřská škola Třinec

3. Financování základního školství

Převážná část školství je financována z některého druhu veřejného rozpočtu, tzn. z rozpočtu státního, krajského nebo municipálního³, protože školní vzdělání je pokládáno většinou za veřejný statek. Kvalita vzdělávacího procesu je závislá na dostatku finančních a jiných prostředků, které má zřizovatel školského zařízení v danou chvíli k dispozici.

Každý stát se snaží garantovat všem svým občanům bezplatné vzdělání. V naší republice jde o absolvování základní, střední školy a státní vysoké školy.

Financování školství představuje ty finanční prostředky, které jsou na základě schváleného státního rozpočtu přiděleny kapitole 333 – resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Druhým základním zdrojem financí pro školství jsou příspěvky obcí na hospodářský rozvoj mateřských škol, základních škol, školních jídelen, družin aj. Obce potřebné finanční prostředky získávají jako účelovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu rozdělenou prostřednictvím Krajského úřadu. Tyto prostředky však nejsou dostačující a obce musí na jejich financování vyčleňovat další prostředky ze svých rozpočtů.

3.1. Finanční toky

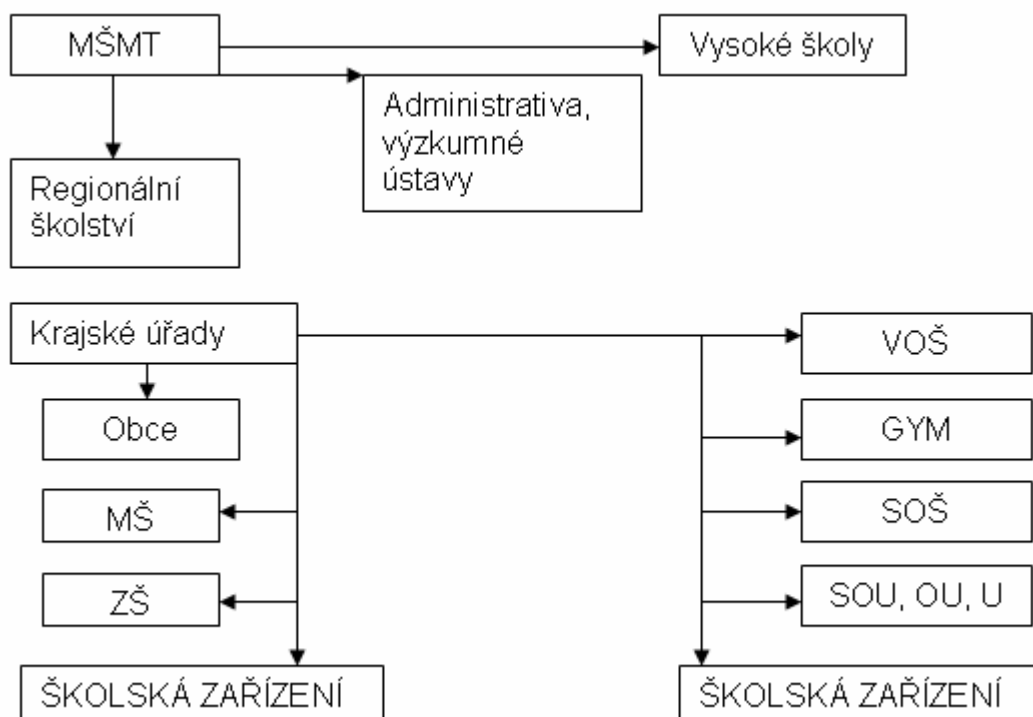
„Financování jednotlivých skupin škol úzce souvisí se správou příslušných škol. Z tohoto hlediska se rozlišuje:

- přímo řízené a financované školství: patří sem vysoké školy,
- regionální školství: všechny školy kromě vysokých škol,
- ostatní přímo řízené organizace: např. Výzkumný ústav odborného školství, Výzkumný ústav pedagogický, Česká školní inspekce.“⁴

³ Municipální = obecní, městský, týkající se obce

⁴ Citace: PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha. ASPI, 2005, s. 308

Graf č. 3.1 „Toky finančních prostředků ve školství v ČR“

Zdroj: PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*.

Praha. ASPI, 2005, s. 309.

V grafu 3.1 jsou naznačeny toky finančních prostředků od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto prostředky jsou určeny jak vysokým školám, tak také regionálnímu školství. MŠMT tyto peníze pro regionální školství rozděljuje pomocí republikových normativů krajům a ty pak dále tyto prostředky přerozdělují pomocí krajských normativů jednotlivým školám a školským zařízením.

Školy a školská zařízení mohou být financovány jen podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech a formách vzdělání, lůžek nebo stravovaných, uvedeného ve školních matrikách pro příslušný školní rok, nejvýše však do nejvyššího povoleného počtu dětí, žáků a studentů uvedeného v rejstříku škol. Do skutečného počtu se započítávají i cizinci, kterým se vzdělání poskytuje za stejných podmínek jako občanům České republiky.

3.1.1. Finanční normativy

Finanční normativ je částka vyjádřená v Kč, která udává příspěvek státu (dotační minimum) na pokrytí nákladů spojených s danou činností (vzdělávání, stravování, ubytování aj.) na jednoho žáka na určitém typu školy za jeden rok. Dle místa tvorby se rozlišují normativy republikové a krajské.

3.1.1.1. Republikové normativy

Republikové normativy sestavuje ministerstvo školství jako výši výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního vzdělávání, základního vzdělávání, středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí na daný kalendářní rok.

Výdaji je myšlena celková výše přímých neinvestičních výdajů poskytovaných ze státního rozpočtu, členěných na mzdové prostředky a na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). V republikových normativech (RN) je také vyjádřen limit počtu zaměstnanců připadajících na 1 000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.⁵

Republikové normativy slouží pro rozdělení rozpočtu finančních prostředků ze státního rozpočtu na jednotlivé kraje. Kraje si pak tyto finanční prostředky rozdělí na jednotlivé školy a školská zařízení.

Republikové normativy pro rok 2009

Při sestavování republikových normativů na rok 2009 se vycházelo z RN na rok 2008, do kterých byly promítnuty vlivy roku 2009, vyplývající z konstrukce státního rozpočtu roku 2009 pro rozpočet MŠMT v oblasti škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky (tj. kraji, obcemi a svazky obcí).

Věkové kategorie pro jednotlivé RN pro rok 2009

Existuje pět základních věkových kategorií podle poskytovaného vzdělání:

- a) dítě v předškolním vzdělání (kategorie 3 – 5 let),

⁵ věková kategorie: pro zařazení do jednotlivých kategorií není rozhodující věk dítěte, žáka či studenta, ale to, že se vzdělává v příslušném stupni vzdělání

- b) žák plnící povinnou školní docházku (kategorie 6 – 14 let),
- c) žák v denní formě středního vzdělání (kategorie 15 – 18 let),
- d) student v denní formě vyššího odborného vzdělání (kategorie 19 – 21 let),
- e) počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež (kategorie 3 – 18 let).

Tabulka č. 3.1 „Přehled republikových normativů na rok 2009“

	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. odvodů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/žáka	z toho orientačně:		Limit PZ Z./1000ž
				ONIV náhrady Kč/žáka	ONIV přímé Kč/žáka	
3 – 5 let	37 496	37 079	417	120	297	140,590
6 – 14 let	44 126	43 194	932	140	792	129,223
15 – 18 let	52 131	51 065	1 066	165	901	148,135
19 – 21 let	45 435	44 752	683	145	538	117,530
3 – 18 let v KZÚV	212 526	210 313	2 213	680	1 533	716,330

Zdroj: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2009>

Jelikož je tato práce zaměřena na financování základních škol, jsou v tabulce č. 3.1 zvýrazněny údaje pro žáky plnící povinnou školní docházku. Neinvestiční výdaje (NIV) na jednoho žáka v roce 2009 činily 44 126 Kč. V této částce jsou zahrnuty mzdové prostředky ve výši 43 194 Kč a ostatní neinvestiční výdaje v hodnotě 932 Kč. Do mzdových prostředků se počítají také odvody a to jak povinné příděly do fondu FKSP, které činí 2 % ze mzdových prostředků, tak také zákonné zdravotní a sociální pojištění ve výši 34 % z mezd. Hodnota ostatních neinvestičních výdajů se skládá z náhrad a přímých výdajů, např. výdaje na učebnice a učební pomůcky, na ochranné pomůcky aj. Limit počtu zaměstnanců vyjádřený na 1000 žáků byl v roce 2009 stanoven na 129,223.

3.1.1.2. Krajské normativy v Moravskoslezském kraji

Kraj je stanoví jako výši výdajů připadající na jednotku výkonu na daný kalendářní rok.

Pro tuto podkapitolu byly použity údaje z Krajské metodiky rozpisu přímých výdajů právnických osob vykonávajících činnost škol zřizovaných obcemi a krajem (http://verejna-sprava.kr moravskoslezsky.cz/sk_165.html).

Jednotkou výkonu se rozumí v souvislosti s vybranou tematikou základní školy:

- jeden žák v základní škole tvořené pouze třídami I. stupně,
- jeden žák v I. stupni základní školy tvořené oběma stupni,
- jeden žák ve II. stupni základní školy tvořené oběma stupni,
- jeden žák v základní škole speciální,
- jeden žák v uměleckém oboru v základní umělecké škole,
- jeden žák ve školní družině,
- jeden žák stravovaný, který se zároveň vzdělává v základní škole.

Krajské normativy se sestaví podle:

- průměrného počtu žáků připadajících na 1 pedagogického pracovníka (N_p),
- průměrného počtu žáků připadajících na 1 nepedagogického pracovníka (N_o),
- průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka (P_p),
- průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (P_o),
- průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednoho žáka ($ONIV$).

Stanovení jednotlivých ukazatelů

Hodnota N_p se stanoví z průměrného počtu žáků ve třídě (\bar{Z}), z průměrného počtu vyučovaných hodin ve třídě (H) a z průměrného týdenního rozsahu přímé vyučovací činnosti (VP).

$$N_p = \frac{\bar{Z} \times VP}{H}$$

Tento ukazatel je možno stanovit i jako funkční závislost ukazatelů H , \bar{Z} , VP na počtu jednotek výkonu ve škole nebo školském zařízení v členění podle počtu žáků. Pokud však nelze určit některý z ukazatelů, počítá se z průměrných hodnot

stanovených krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce v příslušném typu školského zařízení. Tímto způsobem se stanoví hodnoty N_p u zařízení pedagogicko-psychologického poradenství, u středisek volného času a školních klubů a u školských účelových zařízení.

Hodnota N_o se stanoví z průměrných hodnot stanovených krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce.

Hodnota P_p a hodnota P_o byla konstruovaná ze skutečně dosažených nenárokových složek⁶ platů za období 1. - 3. čtvrtletí roku 2008.

Hodnota ONIV se stanoví v absolutní výši na jednotku výkonu a to z takových hodnot, které byly stanoveny krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce a byly upraveny s ohledem na zdroje.

Finanční normativ je stanoven u škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci vztahem:

$$12 \cdot 1,36 \cdot (1/N_p \cdot P_p + 1/N_o \cdot P_o) + ONIV$$

U škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pouze pedagogickými zaměstnanci (školní družiny) vztahem:

$$12 \cdot 1,36 \cdot 1/N_p \cdot P_p + ONIV$$

U škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pouze nepedagogickými zaměstnanci (školní jídelny) vztahem:

$$12 \cdot 1,36 \cdot 1/N_o \cdot P_o + ONIV$$

⁶ Nenároková složka obsahuje platový tarif, příplatek za vedení, za třídnictví, přespočetné hodiny

Příplatky

Jedná-li se o žáka se zdravotním postižením vyžadující zvýšené výdaje, stanoví se k finančnímu normativu příplatek, pokud nejde o ZŠ speciální, a to:

- ve výši 2,5násobku příslušného finančního normativu na 1 žáka s těžkým zrakovým postižením, s těžkým mentálním postižením, autismem, sluchovým postižením a hlubokým mentálním postižením,
- ve výši 1,5násobku příslušného finančního normativu na 1 žáka zrakově postiženého, tělesně postiženého nebo s více vadami,
- ve výši 0,8násobku příslušného finančního normativu na 1 žáka se středně těžkým mentálním postižením, s mentálním postižením, s vadami řeči, s vývojovými poruchami učení nebo chování,
- ve výši 0,4násobku příslušného finančního normativu na 1 žáka umístěného ve zdravotnickém zařízení, který se vzdělává ve škole při tomto zdravotnickém zařízení

Koeficienty

V případě 1 stravovaného žáka základní školy ve školní jídelně - vývařovně se příslušný finanční normativ násobí koeficientem 0,75 nebo koeficientem 0,67, jedná-li se o stravovaného, který se vzdělává v mateřské škole.

V případě 1 stravovaného žáka základní školy ve školní jídelně - výdejně se příslušný finanční normativ školní jídelny násobí koeficientem 0,25 nebo koeficientem 0,33, jedná-li se o stravovaného, který se vzdělává v mateřské škole.

V případě 1 žáka nebo studenta, který se vzdělává v jiné než denní formě vzdělávání, se příslušný finanční normativ denní formy vzdělávání násobí:

- koeficientem 0,4, jde-li o večerní formu vzdělávání,
- koeficientem 0,4, jde-li o kombinovanou formu vzdělání v konzervatoři a vyšších odborných školách,
- koeficientem 0,20 jde-li o dálkovou formu vzdělávání,
- koeficientem 0,05, jde-li o distanční formu vzdělávání.

3.1. Příspěvek na provoz

Na úhradu veškerých výdajů nestačí jen finanční prostředky, které poskytuje stát prostřednictvím normativů, ale část prostředků je poskytována také zřizovatelem.

Příspěvkem na provoz jsou chápány ty prostředky, které jsou určeny na financování neinvestičních výdajů. Z neinvestičních výdajů se hradí např. opravy, údržba a energie. V tomto případě jde o pouhou regeneraci majetku, nemění se jeho pořizovací cena a není technickým zhodnocením (TZ). Kdyby však šlo o modernizaci a rekonstrukci, které jsou TZ, musí se hradit z investičních výdajů.

3.2. Příspěvek na školství

„Příspěvek na školství, který poskytuje Ministerstvo financí, je určen na částečnou úhradu provozních výdajů základních, mateřských, speciálních základních a mateřských škol, víceletých gymnázií (pokud v nich žáci plní povinnou školní docházku) a dále pro přípravné stupně speciálních škol zřizovaných obcemi.“⁷

Celkový příspěvek na školství pro rok 2009 činil 1 522 034 tis. Kč, z toho 142 793 tis. Kč bylo určeno pro město Prahu a zbylých 1 379 241 tis. Kč připadlo ostatním obcím v jednotlivých krajích. Příspěvek na jednoho žáka ve výše uvedené škole byl stanoven na částku 1 401 Kč. Tento příspěvek byl valorizován o 3 %. Příspěvek se valorizuje proto, aby byla zohledněna míra inflace (viz tabulka č. 3.2).

Při sestavování příspěvku na školství na rok 2009 se vycházelo ze statistických výkazů školního roku 2007/2008 dle stavu žáků a dětí k 30. 9. 2007.

Pokud je škola nebo školské zařízení zřízeno dobrovolným svazek obcí, má také nárok na poskytnutí dotace v této výši. Příspěvek je poskytnut ve formě mimořádné účelové dotace na základě žádosti dobrovolného svazku obcí.

Tabulka č. 3.2 „Valorizace příspěvku na školství“

Rok	Příspěvek na školství (v Kč)	Valorizace (v %)
2006	1282	5
2007	1320	3
2008	1360	3
2009	1401	3

Zdroj: vlastní zpracování

⁷ Citace: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zpravy_MF_cislo_02_rocnik_09.pdf

3.3. Dotační programy

Dalším zdrojem finančních prostředků škol a školských zařízení mohou být dotační programy. Tyto programy může vyhlásit kraj, ministerstvo a také Evropská Unie. Byly vybrány např. tyto:

Program financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním

Tento program vyhlásilo MŠMT na pomoc krajům s financováním asistentů pedagoga. Dotaci lze použít pouze na financování funkcí asistentů pedagoga, kteří mají odpovídající odbornou kvalifikaci. Na asistenta pedagoga, který má pouze základní vzdělání, lze dotaci použít pouze tehdy, když nejpozději do 3 měsíců od nástupu do práce zahájí studium akreditovaného vzdělávacího programu pro asistenty pedagoga.

Výše poskytnuté dotace vychází z příslušných platových tarifů § 123 a zvláštního příplatku podle § 129 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

Podpora základního vzdělávání cizinců

Ministerstvo se rozhodlo, že finančně podpoří základní vzdělávání cizinců. Finanční prostředky ze státního rozpočtu slouží na částečnou úhradu, případně na krytí zvýšených nákladů souvisejících s poskytováním základního vzdělávání (např. na zvýšené náklady na mzdy, na výdaje na školní potřeby a na učebnice a další učební pomůcky). Tento program je určen nezletilým azylantům, osobám požívajícím doplňkové ochrany, žadatelům o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, dětem cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců a osobám se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. Cílem programu je zohlednit kvalitu a množství vykonané práce při poskytování platů, osobních příplatků, odměn a příplatků za vedení.

MŠMT poskytuje finanční prostředky na základě žádosti, kterou podávají školy. Pro školní rok 2009/2010 podalo žádost 7 škol a ze státního rozpočtu jim byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 5 608 112 Kč.

3.4. Doplnková činnost PO územních samosprávných celků

Vedle činnosti, pro kterou byla PO zřízena, je oprávněna vykonávat také doplňkovou činnost. Doplňková činnost však musí splňovat tyto znaky:

- navazuje na hlavní činnost, pro kterou byla zřízena,
- je zřizovatelem schválena, aby PO mohla lépe využívat všech svých hospodářských možností a odbornost svých zaměstnanců,
- nesmí být provozována způsobem, který by omezoval její hlavní činnost,
- účetnictví se sleduje odděleně.

Ve zřizovací listině PO musí být uvedeny okruhy zřizovatelem povolené doplňkové činnosti, čímž je dán základní rámec, ve kterém se musí výkon doplňkové činnosti pohybovat.

Doplňková činnost nesmí být financována z finančních prostředků státního rozpočtu. Prostředky získané doplňkovou činností lze v průběhu příslušného kalendářního roku použít jen k úhradě výdajů doplňkové činnosti. Jestliže je výsledkem hospodaření doplňkové činnosti ke konci kalendářního roku ztráta, musí PO zařídit, aby byla tato ztráta do konce následujícího kalendářního roku vyrovnána, nebo musí učinit taková opatření, které povedou k ukončení doplňkové činnosti.

Za doplňkovou činnost může být považován, např. pronájem nebytových prostor (tělocvičen), stravování cizích strávníků ve školní jídelně, automaty na občerstvení, kurzy (jazykové), provoz bufetů, zájmové kroužky.

4. Analýza hospodaření základní školy

Základní údaje o škole

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NÁRODNÍHO UMĚLCE PETRA BEZRUČE FRÝDEK-MÍSTEK, TR. T. G. MASARYKA 454

Adresa školy	tř. T. G. Masaryka 454, 73801 Frýdek – Místek
IČO	60045965
Právní forma	příspěvková organizace
Zřizovatel školy	město Frýdek – Místek, Radniční 1148, Frýdek – Místek
Zařazení do sítě škol	1994
Součásti školy	Školní jídelna Školní družina

Základní škola vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. O zásobách je v organizaci účtováno způsobem B. Na skladových kartách se jedná zejména o potraviny ve školní jídelně a o čisticí prostředky.

Obr. č. 4.1 „Historická budova“

Obr. č. 4.2 „Přístavba“

4.1. Historie základní školy

Prvním podnětem ke stavbě školy byl nový školský zákon z roku 1869. Dne 2. 12. 1888 byl položen základní kámen, stavba budovy netrvala ani 10 měsíců. Již 15. 9. 1889 bylo zahájeno vyučování v nově postavené škole (obr. č. 4.1)

Výuka však probíhala v německém jazyce. K obratu došlo až v roce 1919, kdy se na škole začalo učit v českém jazyce. Do roku 1953 to byla chlapecká a dívčí měšťanská škola, základní vzdělávání bylo devítileté. Avšak v roce 1953 došlo ke změně na osmiletou střední smíšenou školu. V roce 1964 byl zahájen provoz v nově přistavěné budově velké tělocvičny.

Škola měla málo prostor pro vyučování a tak bylo v roce 1985 zahájeno budování přístavby (obr. č. 4.2). Poprvé ji žáci začali využívat od 1. 9. 1988. Přestože vzhled přístavby je typický pro éru komunismu a příliš neladí s více jak stoletou budovou původní školy, bylo učiněno maximum, aby byla více přijatelná. Jednak tomu pomohla bohatá zeleň okolo celé budovy a také spousta rostlin a květin na chodbách. V následujících letech byla vybudována další tělocvična v prostorách kotelny ve staré budově.

Během letních prázdnin v roce 2001 proběhla rekonstrukce rozvodů teplé a studené vody a také byla celá přístavba nově vymalována. Rekonstrukce proběhla i ve školní kuchyni, ve které přibýlo i pár moderních strojů. Během letních prázdnin v roce 2002 byla provedena na staré budově rekonstrukce všech oken. Také proběhla úprava hřiště za školou, okolo hřiště bylo vybudováno oplocení, aby mohlo být využito pro míčové hry. V prostoru za tělocvičnou byla vybudována dráha s doskočištěm. Zrekonstruována byla také dílna v suterénu staré budovy, zde se nachází malá keramická dílna.

4.2. Analýza hospodaření za rok 2006

Ve školním roce 2005/2006 navštěvovalo základní školu 823 žáků, aby bylo možno vyjádřit počet žáků pro kalendářní rok 2006, musí se tento počet žáků upravit podle vztahu: $\frac{\text{počet žáků}}{12} \times \text{počet měsíců}$. Počet měsíců zde bude 8. Po vypočtení vyjde, že školu navštěvovalo 548,67 žáků. Propočet 4 měsíců se musí provést i pro rok 2006/2007, kdy školu navštěvovalo 793 žáků. Výpočtem vyjde, že žáků bylo 264,33. Výsledkem tedy bude, že školu v kalendářním roce 2006 průměrně navštěvovalo 813 žáků prvního i druhého stupně (viz tabulka č. 4.1).

Na prvním stupni byl počet zaměstnanců 22 a na druhém stupni bylo 30 zaměstnanců. Ve školní jídelně pracovalo 10 zaměstnanců na plný úvazek a jedna pomocná kuchařka na poloviční úvazek. O úklid školy se staralo 8 uklízeček, jeden údržbář a jeden správce budovy.

Školní družinu navštěvovalo 184 žáků. Provoz této družiny zajišťovalo 7 zaměstnanců.

Kromě těchto zaměstnanců pracovali ve škole také asistenti v projektu „Začít spolu“. Finanční prostředky poskytl Městský úřad a Sdružení rodičů. Jednalo se o 2 přepočtené úvazky.

Tabulka č. 4.1 „Počet tříd, žáků a zaměstnanců“

Průměrný počet tříd		33
Přepočtený počet žáků		813
Počet zaměstnanců	První stupeň	22
	Druhý stupeň	30
	Školní družina	7
	Školní jídelna	10
	Provozní zaměstnanci	10
	THP ⁸	3

Zdroj: Výroční zpráva z činnosti školy 2005/2006

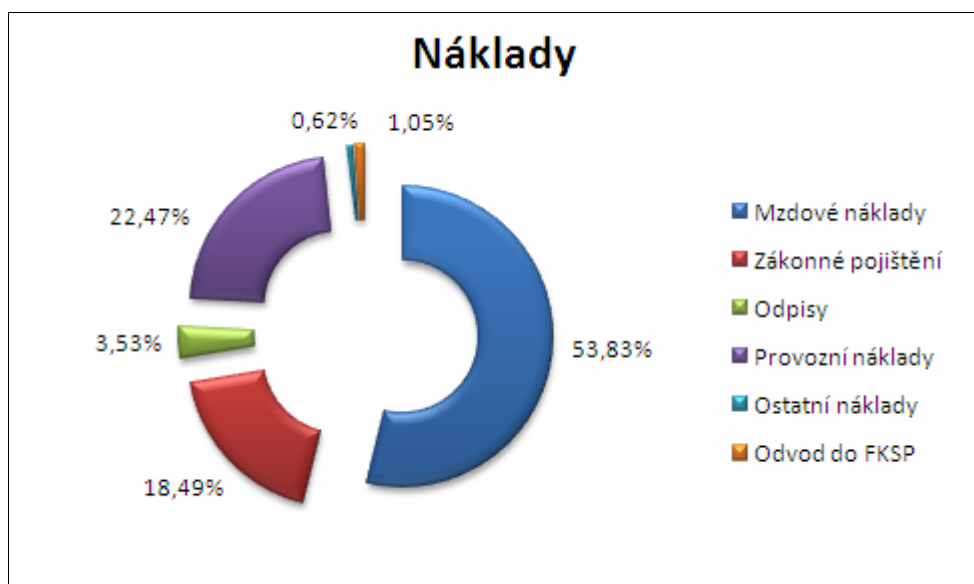
Rada města svým usnesením č. 25/70/2005 ze dne 28. 6. 2005 zřídila s účinností od 1. 1. 2006 školskou radu. Rada zahájila svou činnost k 1. 1. 2006.

Činnosti školské rady:

- vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,
- schvaluje výroční zprávu o činnosti školy,
- schvaluje školní řád a navrhuje jeho změny,
- podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
- projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,
- projednává inspekční zprávy České školní inspekce,
- podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy.

⁸ THP = technickohospodářský pracovník

Graf č. 4.1 „Náklady základní školy v roce 2006“

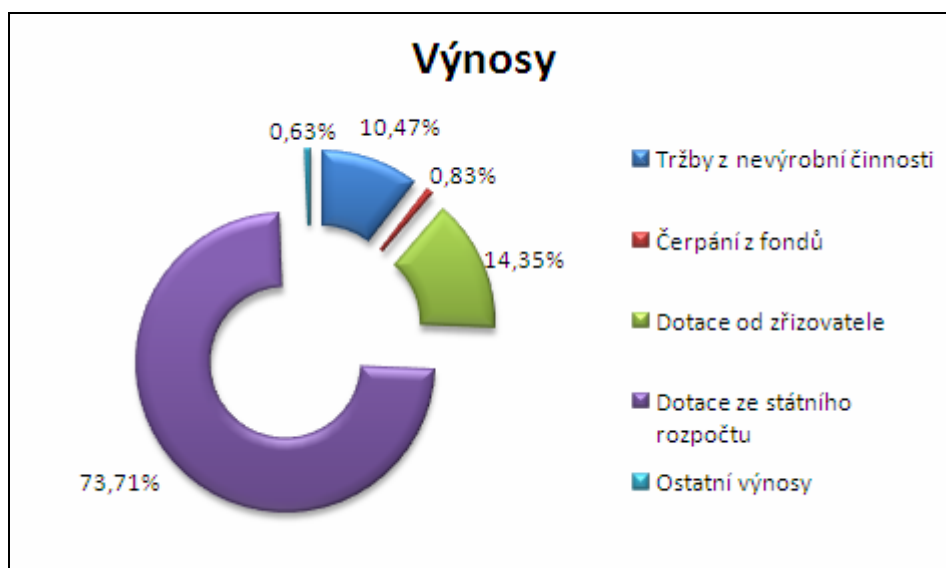

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší část nákladů základní školy tvoří mzdové náklady a to 53,83 % (graf č. 4.1), což ve skutečnosti bylo 17 478 tis. Kč. Druhou největší část tvoří provozní náklady, tato část je tvořena 22,47 %. Zde se počítají náklady na energii, spotřeba materiálu (např. náklady na potraviny ve školní jídelně, čisticí prostředky, údržba, nákup drobného majetku a nákup drobného materiálu), náklady na opravy a udržování a také náklady na výkony spojů a ostatní. Tyto náklady byly ve skutečnosti ve výši 7 294 tis. Kč.

Organizace zaplatila na zákonném pojištění 6 004 tis. Kč, v grafu je to část 18,49 % celkových nákladů. Odpisy činily 3,53 %, dále pak ostatní náklady tvořily část 0,62 % a do fondu FKSP bylo odvedeno 1,05 % veškerých nákladů organizace.

Graf č. 4.2 „Výnosy základní školy v roce 2006“

Zdroj: vlastní zpracování

Největší část výnosů tvoří dotace ze státního rozpočtu, která v roce 2006 činila 24 216 tis. Kč, což je již zmíněných 73,71 % (graf č. 4.2) celkových výnosů organizace. V této částce jsou obsaženy finanční prostředky na platy a ostatní neinvestiční výdaje, které činily 23 645 tis. Kč.

Základní škole byla poskytnuta účelová dotace podle metodického pokynu č. 31 552/2005-551 a to na rozvojový program v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání („SIPVZ“) pro zajišťování standardních Informačních a komunikačních technologií („ICT“) v hodnotě 525 tis. Kč. Cílem tohoto projektu byla postupná implementace⁹ ICT do vzdělávacích oblastí a oborů. Projekt byl určen především žákům druhého stupně. Základem pro výuku v projektových hodinách bylo vytvoření výukových prezentací především v Power Pointu a jejich aplikace do výuky pomocí dataprojektorů a počítačů. Prezentace se tvořily např. do těchto předmětů: dějepis, zeměpis, matematika, chemie, fyzika a další.

Organizace obdržela také dotaci na projekt „Hodina“ ve výši 44 tis. Kč. Tento projekt byl financován z Evropského sociálního fondu. Byl určen pro žáky 7. ročníků a prostřednictvím jedné vyučovací hodiny týdně navýšené v učebních plánech se učitelé snažili o rozvoj klíčové kompetence žáků. Byl brán zřetel na jejich celkový osobní rozvoj, který měl vést k lepšímu uplatnění na trhu práce.

⁹ Implementace = uskutečnění, naplnění, realizace

Dotace od zřizovatele na provoz byla v roce 2006 ve výši 4 589 tis. Kč, z grafu vyplývá, že šlo o 14,35 % celkových výnosů. Z této dotace bylo účelově vázáno 250 tis. Kč na mzdy asistentů projektu „Začít spolu“.

Pro větší otevřenost školy vůči veřejnosti je provozována v prostorách vstupní haly galerie “Pod Sovou“. Na provoz této galerie získala základní škola dotaci od zřizovatele ve výši 15 tis. Kč. Za tržby z nevýrobní činnosti, v grafu tvoří 10,47 % výnosů, lze považovat tržby za stravné a tržby za nájem nebytových prostor. V roce 2006 škola pronajímala jak tělocvičny, tak také počítačové učebny a učebny pro výuku cizích jazyků. V prostorách budovy velké tělocvičny je umístěno fitcentrum, výnosy z pronájmu těchto prostor činily 108 tis. Kč. Mezi ostatní výnosy patří např. tržby za zájmové kroužky, hodnota těchto výnosů byla 99 tis. Kč a také tržby za školné, které činily 122 tis. Kč. Za školné jsou považovány peníze vybrané od rodičů na provoz školní družiny, které v tomto roce činily 70 Kč na měsíc. Ostatní výnosy v grafu tvoří 0,63 %. Z fondů škola čerpala ve výši 0,83 % veškerých výnosů.

Tabulka č. 4.2 „Čerpání fondů organizace v roce 2006“

Fond	Počáteční stav k 1. 1. 2006	Příjmy	Výdaje	Konečný stav k 31. 12. 2006
FKSP	422 729 Kč	342 323 Kč	384 030 Kč	381 022 Kč
Rezervní	333 979 Kč	246 984 Kč	220 378 Kč	360 586 Kč
Reprodukce majetku	289 949 Kč	741 691 Kč	563 751 Kč	467 889 Kč
Odměn	40 452 Kč	45 000 Kč	52 033 Kč	33 419 Kč

Zdroj: Výroční zpráva ZŠ 2006

Do fondu kulturních a sociálních potřeb organizace v tomto roce odvedla 342 323 Kč (viz tabulka č. 4.2). Tato částka byla vypočítaná jako 2% z objemu mzdových prostředků, které v tomto roce činily 17 117 tis. Kč. Do mzdových prostředků se však nezapočítávají prostředky na OPPP.

Do rezervního fondu byl z minulého roku převeden zlepšený hospodářský výsledek ve výši 28 744 Kč, dále pak např. finanční dar na zakoupení počítačů v hodnotě 140 000 Kč, finanční dar na projekt „Začít spolu“ ve výši 52 740 Kč a další.

Z rezervního fondu škola čerpala např. 52 740 Kč na pořízení tří počítačů a dále pak 14 892 Kč na nákup spotřebního materiálu a autobusovou dopravu spojenou s projektem „Začít spolu“, aj.

Do fondu reprodukce majetku byly převedeny roční odpisy dlouhodobého nehmotného majetku v hodnotě 498 691 Kč a dále účelové dotace ve výši 243 000 Kč. Organizace čerpala z tohoto fondu např. na nové rozvody elektřiny za 174 489 Kč, na výměnu oken na nové budově v hodnotě 92 334 Kč, na nákup interaktivní tabule, její cena činila 86 727 Kč a dále pak škola investovala do rozšíření počítačové sítě ve školní jídelně, tato investice školu přišla na 40 230 Kč.

Z fondu odměn bylo čerpáno 52 033 Kč a 45 000 Kč bylo do tohoto fondu odvedeno.

V tomto kalendářním roce škola dosáhla kladného hospodářského výsledku a to ve výši 385 tis. Kč. Po schválení školskou radou byla částka 325 209 Kč převedena do rezervního fondu.

4.3. Analýza hospodaření za rok 2007

Počet žáků je zase nutno přepočítat a to tak, že se použijí údaje o počtu žáků z roku 2006/2007 což činí 793 žáků a údaje z roku 2007/2008 což činí 741 žáků. Počet žáků po přepočtení podle vzorce uvedeném výše je 775,67 (viz tabulka č. 4.3). Oproti roku 2006 se počet žáků snížil o 4,59 %.

Počet zaměstnanců na prvním stupni se zvýšil o jednoho, což činilo 23 zaměstnanců. Na druhém stupni se také počet zaměstnanců zvýšil a to na 32. Ve školní jídelně pracovalo 10 zaměstnanců. O provoz školy se staralo stále 8 uklízeček, údržbář a jeden vedoucí provozního útvaru. Asistentů v projektu „Začít spolu“ byl stejný počet.

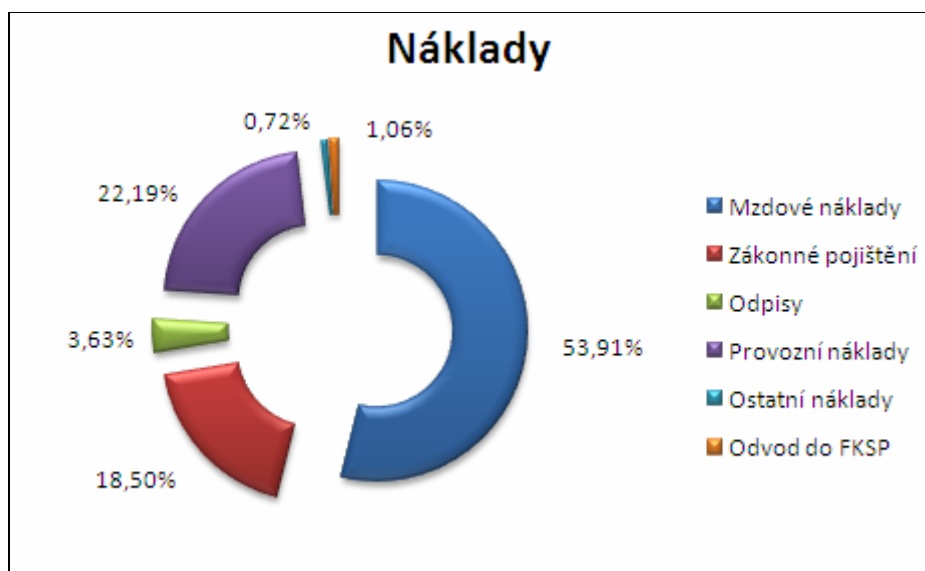
Školní družinu navštěvovalo celkem 182 dětí, které byly rozděleny do 7 oddělení. Družina začínala v 6:00 hod a končila v 16:30 hod. Dle pokynu ředitele školy, přispívali rodiče na pokrytí části provozních nákladů částkou 80 Kč měsíčně. Školní družina nabízela dětem kromě pestrého programu, také činnost v zájmových kroužcích. Činnost školní družiny probíhala také v alokovaném pracovišti v budově na ul. Černá cesta. Ve školní družině pracovalo 6 vychovatelek a jedna vedoucí školní družiny.

Tabulka č. 4.3 „Počet tříd, žáků a zaměstnanců“

Průměrný počet tříd		33
Přepočtený počet žáků		775,67
Počet zaměstnanců	První stupeň	23
	Druhý stupeň	32
	Školní družina	7
	Školní jídelna	10
	Provozní zaměstnanci	10
	THP	3

Zdroj: Výroční zpráva z činnosti školy 2006/2007

Graf č. 4.4 „Náklady základní školy v roce 2007“

Zdroj: vlastní zpracování

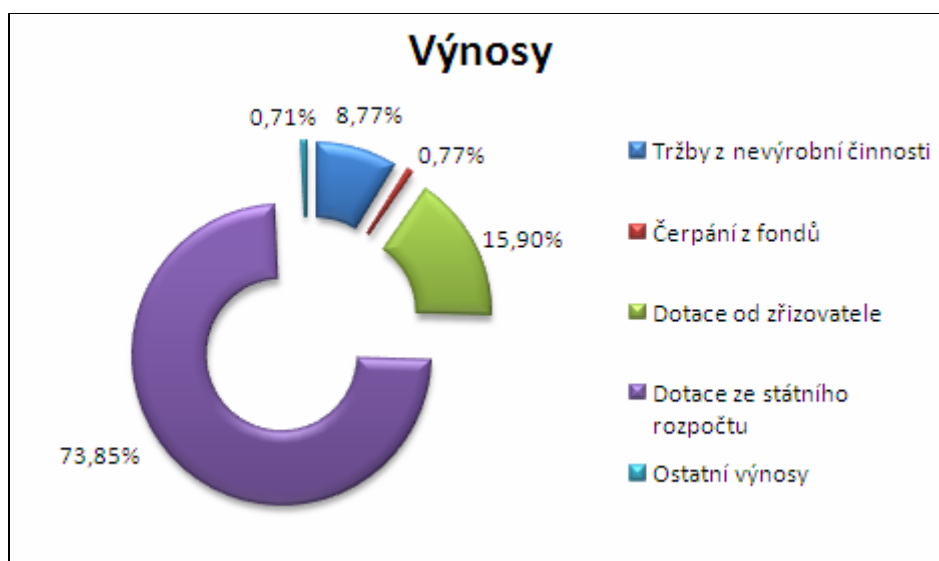
Jak z grafu 4.4 vyplývá, největší část nákladů připadlo na mzdy, tvoří 53,91 % celkových nákladů organizace. V peněžním vyjádření šlo o 18 177 tis. Kč.

Další velkou část tvoří provozní náklady, v grafu jde o 22,19%. Oproti roku 2006 byl zaznamenán nárůst tepelné energie a elektrické energie, šlo o více jak 120 tis. Kč. Důvodem bylo navýšení ceny těchto energií. Škole nově vznikly náklady za energii na provoz vzduchotechniky, které činily skoro 50 tis. Kč. Škola v tomto roce měla také větší náklady na opravy a údržbu. Bylo to způsobeno tím, že na nové budově byl havarijní stav střešního pláště a ten potřeboval opravit. Na tuto investici

bylo potřeba 310 tis. Kč, od zřizovatele škola obdržela dotaci v hodnotě 200 tis. Kč. V tomto roce bylo potřeba zrekonstruovat strop galerie, výše opravy byla 382 tis. Kč, na tuto rekonstrukci však škola obdržela dotaci od zřizovatele v hodnotě 233 tis. Kč. Jelikož se galerie nachází v historické budově, obdržela škola na tuto rekonstrukci stropu dalších 85 tis. Kč od odboru Územního a ekonomického rozvoje. Další velký nárůst nákladů byl způsoben tím, že škola musela zajistit, vzhledem ke schválené vyhlášce o hygieně, odvoz a likvidaci zbytků ze školní jídelny, jednalo se skoro o 50 tis. Kč.

Jak je z grafu zřejmé, na zákonném pojištění škola zaplatila 18,50 % veškerých svých nákladů, ve skutečnosti šlo o 6 197 tis. Kč. Odpisy tvořily 3,63 % všech nákladů, ostatní náklady pak 0,72 % a do Fondu kulturních a sociálních potřeb bylo odvedeno 1,06 % celkových nákladů organizace.

Graf č. 4.5 „Výnosy základní školy v roce 2007“

Zdroj: vlastní zpracování

V kalendářním roce 2007 škola obdržela dotaci ze státního rozpočtu ve výši 24 990 tis. Kč, v grafu 4.5 jde o největší část, tedy o 73,85 % celkových výnosů. Z této částky bylo 24 873 tis. Kč určeno na platy zaměstnanců a 98 tis. Kč tvořila dotace na rozvojový program Podpora environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty (EVVO).

Projekt EVVO jehož název zní „Prostředí k životu očima dětí“ je určen především žákům 5. až 8. ročníku základní školy. Projekt má dva hlavní cíle. Prvním

je hravou formou spojit získání teoretických znalostí s praktickou realizací v terénu. Druhým cílem je ukázat v praxi pedagogickým pracovníkům další možnost realizace přesahů a průřezových témat pro jednotlivé vyučovací předměty (obory). Tento projekt je založen na myšlence poskytnout žákovi základní informace, jak může přispět k ochraně životního prostředí v okolí např. svého bydliště. Bylo zjištěno, že znalosti žáků jsou ovlivněny především informacemi z médií a jsou tudíž jen teoretické a neúplné. Projekt se snaží nejdříve žáka teoreticky vybavit a pak mu v terénu následně umožnit získat praktické vědomosti.

Dalším velkým příjmem pro školu byla dotace poskytnutá od zřizovatele, která činila 5 379 tis. Kč, v grafu je to 15,90 %. Z této hodnoty bylo např. 250 tis. Kč účelově vázáno na mzdy asistentů projektu „Začít spolu“ a 200 tis. Kč na odstranění havárie střechy. Škola také obdržela dotaci na provoz galerie „Pod sovou“ ve výši 15 tis. Kč, 12 tis. Kč však musela vrátit zpět do rozpočtu zřizovatele, jelikož v galerii probíhaly opravy stropu a provoz byl přerušen. V grafu jsou také uvedeny tržby z doplňkové činnosti, v procentuálním vyjádření šlo o 8,77 %. V peněžním vyjádření šlo o 2 969 tis. Kč. V tomto roce škola neměla příjmy za nájmy počítačových učeben a učeben v rámci výuky cizích jazyků jak tomu bylo v minulých letech. Ostatní výnosy činily 0,71% z celkových výnosů organizace. Z fondů škola čerpala ve výši 0,77 % veškerých svých výnosů.

Tabulka č. 4.4 „Čerpání fondů organizace v roce 2007“

Fond	Počáteční stav k 1. 1. 2007	Příjmy	Výdaje	Konečný stav k 31. 12. 2007
FKSP	381 022 Kč	355 928 Kč	438 974 Kč	297 976 Kč
Rezervní	360 586 Kč	345 209 Kč	229 441 Kč	476 353 Kč
Reprodukce majetku	467 889 Kč	1 223 979 Kč	1 493 825 Kč	198 043Kč
Odměn	33 419 Kč	60 000Kč	30 515 Kč	62 904Kč

Zdroj: Výroční zpráva ZŠ 2007

Základní škola v tomto roce odvedla do fondu kulturních a sociálních potřeb částku 355 928 Kč (viz tabulka č. 4.4). Tato částka se vypočetla jako 2 % z hodnoty 18 177 tis. Kč, což je objem mzdových prostředků.

Do rezervního fondu základní škola vložila 345 209 Kč. V této částce je obsažen zlepšený hospodářský výsledek z roku 2006, který činil 325 209 Kč a dále pak např. finanční dar na projekt „Veselé malování“, hodnota daru činila 10 000 Kč. Veškeré výdaje z tohoto fondu činily 229 441 Kč. Tyto výdaje byly použity např. na opravu střechy, která stála 104 259 Kč, na opravu podhledů na nové budově, které činily 88 534 Kč a také na opravu stropů v galerii, hodnota opravy byla 22 998 Kč.

Do fondu reprodukce majetku byly převedeny odpisy v hodnotě 1 223 979 Kč. Tato částka se skládala z odpisů dlouhodobého nehmotného majetku ve výši 463 762 Kč a z odpisů budov, které činily 760 217 Kč. Z tohoto fondu organizace čerpala ve výši 1 493 825 Kč, např. na rekonstrukci výměny oken ve školní jídelně, která školu přišla na 399 766 Kč. Dále pak musely být odvedeny odpisy budov dle plánu stanovené zřizovatelem v hodnotě 760 tis Kč a také čerpala na nové datové rozvody v hodnotě 40 478 Kč.

Do fondu odměn bylo přiděleno 60 000 Kč a vyčerpáno bylo 30 515 Kč.

V roce 2007 organizace hospodařila s kladným hospodářským výsledkem a to ve výši 118 tis. Kč. Je nutno podotknout, že tohoto výsledku škola dosáhla i přes to, že se jí razantně zvýšily náklady, ať už na opravy a udržování, tak také náklady na tepelnou a elektrickou energii. Tento hospodářský výsledek byl dosažen jen díky hospodářské činnosti a zapojení rezervního fondu. Z hospodářského výsledku byla po schválení školskou radou částka 87 629 Kč odvedena do rezervního fondu.

4.4. Analýza hospodaření za rok 2008

Pro přepočet žáků se použijí údaje o počtu žáků z roku 2007/2008 což činí 741 žáků a údaje z roku 2008/2009 což činí 685 žáků. Počet žáků po přepočtení $\frac{2}{3}$ a $\frac{1}{3}$ je 722,33 žáků (viz tabulka č. 4.5). Oproti roku 2007 se tento počet snížil o 6,88 %.

Počet zaměstnanců na prvním stupni se oproti roku 2007 změnil a to na 25 a počet zaměstnanců na druhém stupni na 31. Počet zaměstnanců ve školní jídelně a družině zůstal stejný jako v roce 2007. Také počet zaměstnanců zajišťujících úklid a údržbu školy se neměnil.

Školní jídelna má kapacitu 900 jídel denně. Vyvaňuje se pro děti MŠ a žáky ZŠ Pržno, pro žáky ZŠ ve Frýdku - Místku, pro zaměstnance školy, ale také i pro cizí strávníky. V rámci doplňkové činnosti se zde stravují zaměstnanci VOŠ Goodwill a každý den je dováženo jídlo také zaměstnancům MŠ a ZŠ Pržno.

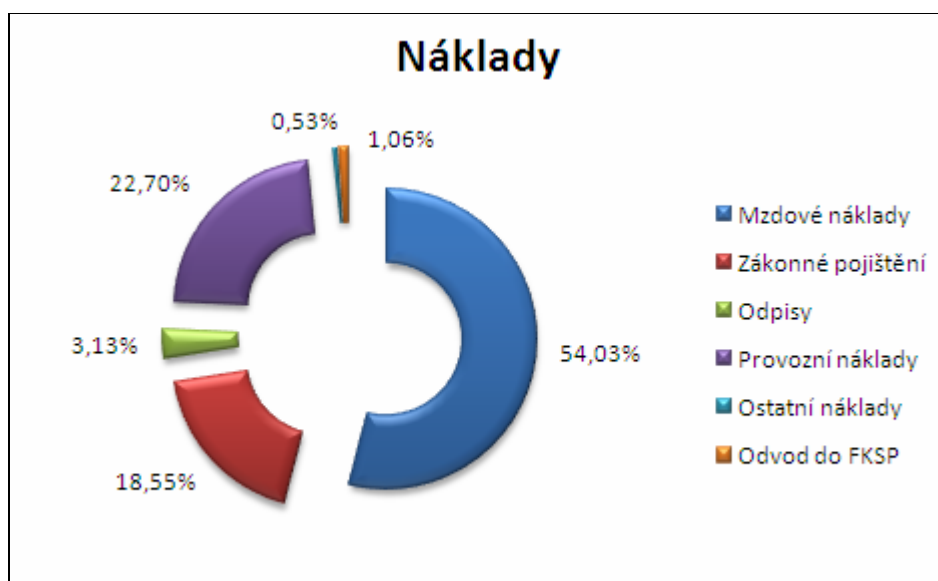
Školní družinu navštěvovalo celkem 207 dětí. Oproti roku 2007 se tento počet navýšil o 13,7 %.

Tabulka č. 4.5 „Počet tříd, žáků a zaměstnanců“

Průměrný počet tříd		30
Přepočtený počet žáků		722,33
Počet zaměstnanců	První stupeň	25
	Druhý stupeň	31
	Školní družina	7
	Školní jídelna	10
	Provozní zaměstnanci	10
	THP	3

Zdroj: Výroční zpráva z činnosti školy 2007/2008

Graf č. 4.5 „Náklady základní školy v roce 2008“

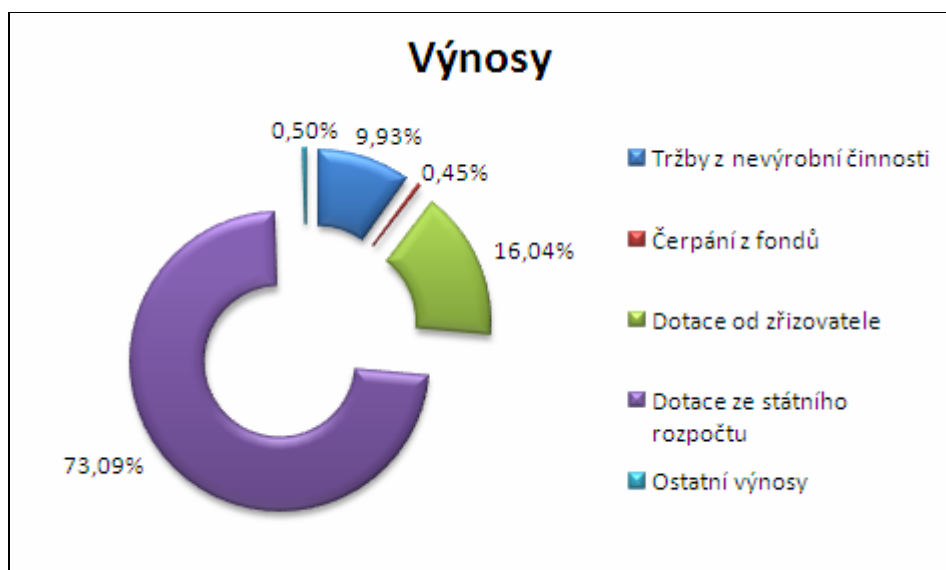
Zdroj: vlastní zpracování

Část tvořená 54,03 % (graf č. 4.5) jsou náklady na mzdové prostředky. Zákonné zdravotní a sociální pojištění z mezd tvořilo 18,55% celkových nákladů organizace.

Provozní náklady v tomto roce činily 22,70 %, v peněžním vyjádření šlo o 7 581 tis. Kč. V položkách energií byl ve srovnání s rokem 2007 zaznamenán nárůst o 104 tis. Kč. Bylo to způsobeno tím, že se zvýšila snížená sazba daně z přidané hodnoty z 5 % na 9 % a dále pak i tím, že podnik Distep, který dodává teplo, zvýšil cenu této komodity. Z dlouhodobého pozorování spotřeby také vyplývá, že další snížení spotřeby tepelné energie vnitřní regulací je téměř nemožné a to z důvodů dodržení hygienických norem, a proto každé navýšení ceny ze strany dodavatele bude zatěžovat rozpočet a to vždy na úkor oprav a údržby nemovitosti. Škola také musela v tomto roce učinit opravy na staré budově. Jednalo se především o opravu zdiva, omítek, opravu topení a elektrozařízení. Tato rekonstrukce stála 460 tis. Kč, z toho zřizovatel přispěl částkou 243 tis. Kč a odbor Územního a ekonomického rozvoje (ÚaER) poskytl dotaci ve výši 50 tis. Kč. Na nové budově bylo potřeba opravit havarijný stav střechy. Tato oprava školu přišla na 123 tis. Kč, zřizovatel však přispěl částkou 100 tis. Kč.

Odpisy majetku tvořily 3,13 %. Do fondu kulturních a sociálních potřeb bylo odvedeno 1,06 % celkových nákladů organizace a ostatní náklady (např. náklady na pojištění žáků, bankovní poplatky, pojištění služebního vozidla a dálniční známka) tvořily 0,53 %.

Graf č. 4.6 „Výnosy základní školy v roce 2008“

Zdroj: vlastní zpracování

Dotace ze státního rozpočtu tvoří 73,09 % (graf č. 4.6) celkových výnosů, v peněžním vyjádření šlo o 24 625 tis. Kč. Všechny tyto peněžní prostředky byly určeny na přímé náklady. Od zřizovatele škola obdržela dotaci ve výši 5 403 tis. Kč, v grafu jde o část 16,04 % veškerých výnosů organizace. Z této dotace bylo 293 tis. Kč určeno na sanaci zdiva na historické budově, která byla určena dle kapitoly 3322 Obnova kulturních památek. Také byla nutná oprava střechy, na kterou škola získala finanční prostředky ve výši 100 tis. Kč. Dále pak 52 tis. Kč škola obdržela od zřizovatele na výuku plavání žáků druhých a třetích tříd. Na provoz galerie byla od zřizovatele určena stejná částka jako minulý rok, což činilo 15 tis. Kč.

Škola se účastnila projektu „FM-Education“, na který získala dotaci ve výši 16 tis. Kč. Tento projekt byl společný pro všechny základní školy ve Frýdku – Místku. Byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Cílem bylo zkvalitnit úroveň vzdělávání na základních školách ve městě, zdokonalit technické zázemí pro interaktivní výuku a zapojit tuto techniku do výuky v co nejširší míře.

Tržby za stravné se oproti roku 2007 zvýšily o 14%, bylo to zapříčiněno tím, že se ve školní jídelně začali stravovat zaměstnanci Vyšší odborné školy Goodwill a také zaměstnanci ZŠ a MŠ v Pržně. V Pržně se nachází jen výdejna a každý den bylo do této výdejny dováženo jídlo. Také tržby za nájem nebytových prostor se zvýšily a to o necelých 6 %. V letošním roce tyto tržby činily 333 tis. Kč. V položce

tržby za školné byl také zaznamenán nárůst, bylo to způsobeno tím, že školní družinu navštěvovalo více žáků a také tím, že škola zvýšila poplatek a to z 80 Kč na 90 Kč za měsíc.

Tabulka č. 4.6 „Čerpání fondů organizace v roce 2008“

Fond	Počáteční stav k 1. 1. 2008	Příjmy	Výdaje	Konečný stav k 31. 12. 2008
FKSP	297 976 Kč	353 301 Kč	405 807 Kč	245 470 Kč
Rezervní	476 353 Kč	323 414 Kč	357 419 Kč	442 349 Kč
Reprodukce majetku	198 043 Kč	1 496 774 Kč	1 337 208 Kč	357 608 Kč
Odměn	62 904 Kč	30 000Kč	44 000 Kč	48 904 Kč

Zdroj: Výroční zpráva ZŠ 2008

Do fondu FKSP byla odvedena částka 353 301 Kč (viz tabulka č. 4.6). Jako každý rok byla tato částka vypočítána jako 2 % z objemu mzdových prostředků, které pro tento rok činily 17 710 tis. Kč.

Do rezervního fondu byl po schválení radou přidělen zlepšený hospodářský výsledek z roku 2007, který činil 87 629 Kč. Dále byl do tohoto fondu odveden finanční dar na realizaci projektu „Začít spolu“ v hodnotě 100 000 Kč a také zde byly převedeny nevyčerpané dotace na projekt „FM-Education“ ve výši 133 485 Kč. Celkové příjmy do tohoto fondu pak činily 323 414 Kč. Škola z tohoto fondu čerpala na výměnu oken, tato investice přišla školu na 250 000 Kč a dále pak čerpala např. na mzdové prostředky asistentek projektu „Začít spolu“ a to ve výši 99 954 Kč.

Fond reprodukce majetku byl v tomto roce navýšen o roční odpisy dlouhodobého nehmotného majetku a to ve výši 274 213 Kč, dále pak o roční odpisy budov, které činily 772 561 Kč a také do tohoto fondu byly převedeny peněžní prostředky z rezervního fondu v hodnotě 250 000 Kč. Od zřizovatele byla poskytnuta přímá dotace v hodnotě 200 000 Kč. Celkové výdaje fondu reprodukce majetku byly v hodnotě 1 337 208 Kč. V této částce byly obsaženy odpisy budov, které musely být odvedeny do rozpočtu zřizovatele a to ve výši 772 000 Kč, dále pak rekonstrukce a výměna oken školu přišla na 348 954 Kč a také se měnily okna ve školní jídelně,

tato rekonstrukce stála 192 438 Kč. K této rekonstrukci se ještě váže zhotovení projektové dokumentace, která byla ve výši 19 651 Kč.

Z fondu odměn bylo čerpáno v hodnotě 44 000 Kč a do tohoto fondu byla odvedena částka 30 000 Kč.

Hospodaření organizace bylo v tomto roce vyrovnané a to díky tomu, že ze strany zřizovatele byl v oblasti energií upraven rozpočet. Škola dosáhla hospodářského výsledku ve výši 294 tis. Kč, tato částka se skládala z 207 tis. Kč, které organizace získala doplňkovou činností (pronájem prostor, stravování cizích strávníků v jídelně) a z 87 tis. Kč z rozpočtu zřizovatele. Do rezervního fondu bylo po schválení školskou radou odvedeno 200 tis. Kč.

4.5. Shrnutí hospodaření základní školy

Tabulka č. 4.7 „Příjmy a náklady základní školy za jednotlivé roky“

Náklady	2006	2007	2008
Spotřeba materiálu	4 162 000	3 717 000	3 608 000
Spotřeba energií celkem	1 978 000	2 075 000	2 179 000
z toho: teplo	1 197 000	1 263 000	1 349 000
elektřina	661 000	721 000	716 000
plyn	67 000	42 000	56 000
vodné	53 000	49 000	58 000
Ostatní služby	653 000	559 000	592 000
Opravy a udržování	501 000	1 131 000	1 202 000
Cestovné	63 000	104 000	55 000
Mzdové náklady	17 478 000	18 177 000	18 045 000
Zákonné sociální pojištění	4 466 000	4 627 000	4 592 000
Zákonné zdravotní pojištění	1 538 000	1 611 000	1 605 000
Příděl do FKSP	342 000	356 000	353 000
Jiné ostatní náklady	137 000	139 000	121 000
Odpisy majetku	1 147 000	1 224 000	1 047 000
Náklady celkem	32 466 000	33 720 000	33 399 000

Příjmy	2006	2007	2008
Příspěvek na činnost celkem	28 932 000	30 369 000	30 028 000
z toho: od zřizovatele	4 589 000	5 156 000	5 258 000
NIV ze SR	23 691 000	24 958 000	24 641 000
z fondu města	127 000	29 000	10 000
ostatní dotace	525 000	226 000	119 000
Tržby z nevýrobní činnosti celkem	3 440 000	2 969 000	3 345 000
z toho: stravné	2 808 000	2 391 000	2 747 000
školní družina	122 000	144 000	160 000
pronájem	411 000	315 000	333 000
ostatní kroužky	99 000	119 000	105 000
jiné ostatní tržby	128 000	129 000	41 000
Úroky přijaté	79 000	111 000	128 000
Čerpání z fondů	272 000	260 000	151 000
Příjmy celkem	32 851 000	33 838 000	33 693 000

Hospodářský výsledek	385 000	118 000	294 000
-----------------------------	----------------	----------------	----------------

Zdroj: Výroční zprávy základní školy za roky 2006, 2007 a 2008

Základní škola má vždy na začátku roku sestaven rozpočet a průběžně sleduje, jaké má náklady a výnosy (tabulka č. 4.7).

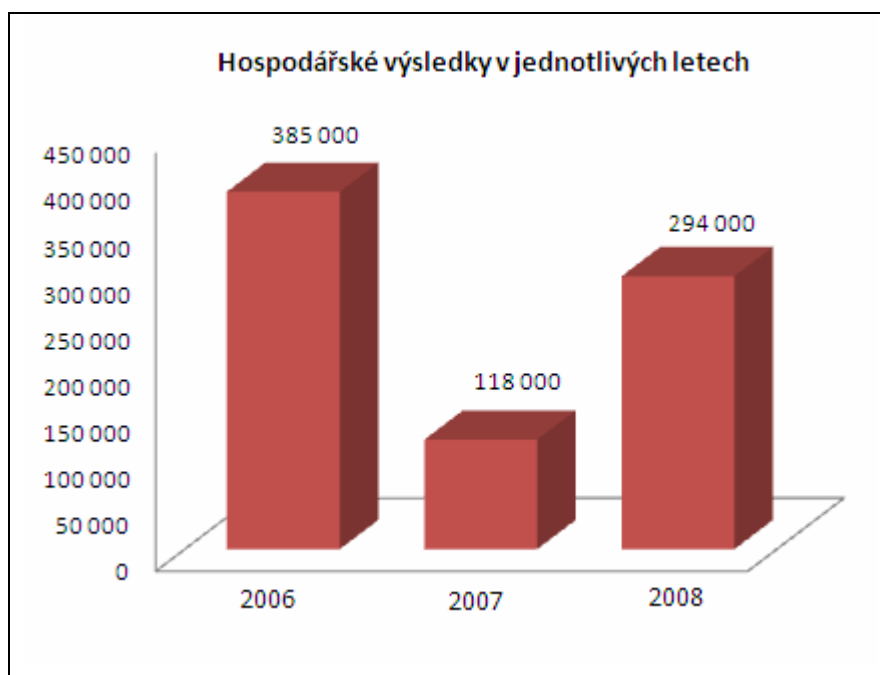
Nejvyšší náklady organizace, které tvoří většinou 70 – 75 %, jsou mzdové prostředky. Tyto náklady jsou však kryty příspěvkem ze státního rozpočtu, proto hospodaření školy nijak neovlivňují.

Na druhém místě jsou provozní náklady, ty se pohybují okolo 23 % veškerých nákladů organizace. Ve sledovaném období se tyto náklady stále zvyšovaly. Položkou, která se nejvíce navyšovala, byly náklady na energie. Toto bylo způsobeno stále rostoucí cenou za teplo a elektřinu.

Jak již bylo výše zmíněno, škola hospodaří s příspěvkem od státního rozpočtu a s příspěvkem poskytnutým od svého zřizovatele. Dotace ze státního rozpočtu se většinou pohybovala okolo 74 % veškerých příjmů organizace a příspěvek od zřizovatele okolo 15 %. V roce 2008 byl tento příspěvek navýšen na 16 % celkových příjmů školy, jelikož byl upraven o stále rostoucí náklady na energie.

Ve sledovaném období se škola nikdy nedostala do mínusu, vždy hospodařila s kladným hospodářským výsledkem (graf č. 4.7). Část tohoto hospodářského výsledku byl vždy po schválení radou odveden do rezervního fondu.

Graf č. 4.7 „Hospodářské výsledky v jednotlivých letech“

Zdroj: vlastní zpracování

5. Závěr

V úvodu bakalářské práce byl stanoven cíl a to specifikovat jednotlivé právní formy škol, financování škol a zhodnotit hospodaření vybrané Základní školy národního umělce Petra Bezruče ve Frýdku – Místku.

Ve druhé kapitole byly specifikovány právní formy, jako je příspěvková organizace státní, organizace zřízená územně samosprávným celkem a školská právnická osoba. Každá tato organizace se řídí jiným zákonem, vytváří jiné fondy a musí je povinně doplňovat. Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila především na příspěvkovou organizaci zřízenou územně samosprávným celkem.

Na hospodaření školy má bezpochyby vliv množství finančních prostředků, se kterými může disponovat. Jelikož je financování školství vícezdrojové, škole „tečou“ peněžní prostředky z více stran, např. ze státního rozpočtu na úhradu přímých nákladů na vzdělávání, z rozpočtu zřizovatele na zajištění provozu školy a také z Evropských fondů na základě vyhlášených programů. Škola si finanční prostředky obstarává i sama a to tzv. doplňkovou činností. Všechny tyto zdroje jsou určeny na pokrytí veškerých nákladů spojených s činností a provozem školy.

Zaměřím-li se u hospodaření vybrané základní školy na největší část příjmů, a to dotace na přímé náklady na vzdělávání ze státního rozpočtu, v roce 2007 došlo k navýšení dotace vzhledem k úpravě tarifních platů, dle přílohy č. 1 a 2 nařízení vlády 564/2005 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. V roce 2008 se dotace na přímé náklady na vzdělávání snížila, z důvodu poklesu počtu žáků a tím i jednotek výkonu, od kterých se financování odvíjí.

Nejvyššími náklady na provoz školy a školských zařízení jsou mzdové náklady, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Nejvyšší položkou nákladů, které jsou hrazeny z rozpočtu zřizovatele, jsou náklady na energii. Jelikož ve sledovaném období rostla cena tepla a elektřiny, byl v roce 2008 ze strany zřizovatele v oblasti energií rozpočet upraven dle potřeby školy.

Nemalou položku tvoří také opravy, které jsou vzhledem k historické budově vyšší, než kdyby se jednalo o klasickou zástavbu. Je nutné dodržovat historický ráz budovy, při renovaci nelze v některých případech použít nové technologie, např. nelze provést výměnu oken za plastové, nelze budovu optimálně zateplit vzhledem k štukové výzdobě fasády budovy. Ráz budovy musí být zachován. Ředitel školy učinil maximální opatření k úspoře tepelné i elektrické energie (v budovách jsou

nainstalovány termoventily a vytápění je regulováno formou omezení v určitých hodinách) a vynakládá účelně a hospodárně finanční prostředky, které jsou mu přiděleny. Na přístavbě je provedena výměna plastových oken. Základní škola také v maximální míře využívá doplňkové činnosti, např. pronajímá nebytové prostory (tělocvičny, fitcentrum), ve školní jídelně se stravují cizí strážníci a ve spolupráci s KVIC Nový Jičín jsou pronajímány počítačové učebny.

Mým doporučením jak zlepšit hospodaření školy je snížení nákladů na energie zateplením přístavby a zvýšením příjmů školy. Toho může škola dosáhnout tak, že se více zapojí do rozvojových programů financovaných krajským úřadem, MŠMT, ze státního rozpočtu nebo fondů Evropské unie. Dalším přínosem těchto programů je např. zkvalitnění výuky a podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Škola sice v posledních letech využívala finanční prostředky z rozvojových programů, existuje však řada dalších jiných, kterých by se ještě mohla účastnit. Jde např. o Program sociální prevence a prevence kriminality, Podpora čtenářství na základních školách, Podpora výuky cizích jazyků aj.

Seznam použité literatury

Knihy:

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Národní program rozvoje vzdělání v České republice (Bílá kniha)*. 1. vyd. Praha: Tauris, 2001. 97 s. ISBN 80-211-0372-8.

MOCKOVČIAKOVÁ, A.; PROKŮPKOVÁ, D.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2009. 346 s. ISBN 978-80-7357-416-1.

NOVÝ, K. *Právní rádce pro ředitele škol*. 2. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 296 s. ISBN 80-7175-102-2.

PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

REKTORÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 310 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

SVOBODOVÁ, J. *Abeceda účetnictví pro územně samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. 4. vyd. Olomouc: Anag, 2008. 502 s. ISBN 978-80-7263-457-6.

VALENTA, J. *Školské zákony a prováděcí předpisy s komentářem*. 4. vyd. Olomouc: Anag, 2009. 798 s. ISBN 978-80-7263-530-6.

Legislativa:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), v platném znění

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění zákona č. 562/2004 Sb.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění

Vyhláška 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 492/2005 Sb., o krajských normativech, v platném znění

Internetové zdroje:

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Školství kraje v řeči čísel: Zřizovatelé škol, dostupný z WWW:

<http://student.kr-moravskoslezsky.cz/cz/skolstvi-kraje-v-reci-cisel/zrizovatele-skol/default.aspx>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2009 a rozdělení závazných ukazatelů mezi jednotlivé školské úseky, dostupný z WWW:

<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2009>

Ministerstvo financí

Metodický pokyn – příspěvek na školství v rámci finančního vztahu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, dostupný z WWW:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Zpravy_MF_cislo_02_rocnik_09.pdf

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Krajská metodika rozpisu přímých výdajů, dostupná z WWW:

http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/sk_165.html

Ostatní zdroje:

Výsledky hospodaření za rok 2006

Výsledky hospodaření za rok 2007

Výsledky hospodaření za rok 2008

Komentář k výsledkům hospodaření za období leden – prosinec 2006

Komentář k výsledkům hospodaření za období leden – prosinec 2007

Komentář k výsledkům hospodaření za období leden – prosinec 2008

Čerpání fondů organizace v roce 2006

Čerpání fondů organizace v roce 2007

Čerpání fondů organizace v roce 2008

Výroční zpráva Základní školy národního umělce PB za rok 2005-2006

Výroční zpráva Základní školy národního umělce PB za rok 2006-2007

Výroční zpráva Základní školy národního umělce PB za rok 2007-2008

Seznam použitých zkratk

BÚ	Bankovní účet
ČCE	Českobratrská církev evangelická
D	Strana účtu Dal
EU	Evropská unie
EVVO	Podpora environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GYM	Gymnázium
H	Průměrný počet vyučovacích hodin ve třídě
ICT	Informační a komunikační technologie
IČO	Identifikační číslo
KZÚV	Počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež
MD	Strana účtu Má dát
MP	Mzdové prostředky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční výdaje
No	Průměrný počet žáků na 1 nepedagogického pracovníka
Np	Průměrný počet žáků na 1 pedagogického pracovníka
OPPP	Ostatní platby za provedenou práci
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OU	Odborné učiliště
Po	Průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka
PO	Příspěvková organizace
Pp	Průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka
PZ	Počet zaměstnanců
RN	Republikový normativ
SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SR	Státní rozpočet
ŠPO	Školská právnická osoba

TZ	Technické zhodnocení
U	Učiliště
ÚaER	Odbor Územního a ekonomického rozvoje
ÚSC	Územní samosprávný celek
VOŠ	Vyšší odborná škola
VP	Průměrný týdenní rozsah přímé vyučovací činnosti
ZŠ	Základní škola
Ž	Průměrný počet žáků ve třídě

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 3. 5. 2010

.....
Drozdová Michaela

Adresa trvalého pobytu:

Josefa Kavky 3113

738 01 Frýdek - Místek